

allerede har tilladt mig at fremsætte ved første Behandling i Folkethinget af Loven af 21de Marts 1864, nemlig at Contingentsystemet nærmest turde være at anvende, hvor det kunde sættes i Forbindelse med en Betsatning paa Formue og Leilighed, og en af de Betragtninger, der ledebe mig dertil, var den, at jeg vel kjendte den store Vansteligighed, som her er ved at faae Folk til at begribe det hele Omfang af deres Indtægter, navnlig, som det er blevet bemærket af et æret Medlem, med Indbegreb af Alt det, der anvendes til det daglige Ophold; men dette har ikke den Betydning i den communale Betsatning, fordi denne er ledsaget af den store uundgaaelige Hartkornsbestatning, der tilbeels er et Udtryk for det, som skulde fremkomme gennem den rene Indtægt. Jeg siger, for at tale reent ud, man faaer ikke let nogen Gaarmand til at erkjende, at han har 7—8—900 til 1,000 Rb. om Aaret i Indtægt, og naar han skal ansættes til Formue- og Leilighed, da er det min Erfaring, at disse Mænds Formue og Leilighed i Reglen sættes meget lavere, end den burde, og at den navnlig sættes lavere for dem end for Mange, som ikke have Jordbrug. Dette ligger tilbeels i Bevidstheden om, at de paa anden Maade svare temmelig bethdelig Skat, og det har derhos ikke en saa stor Betydning i Henseende til de communale Afgifter, fordi deres Hartkornsbestatning kommer med; lægger man begge Dele sammen, da kan det vel være, at det Resultat, der kommer ud, kan være baade retfærdigt og billigt. Men ganske anderledes vil det stille sig, naar man ved et Contingentsystem vil have en bestemt Sum fordeelt af en Communalbestyrelse efter et System, som den ikke er vant til, og som man paa mange Steder ikke har faaet Die for.

Det er disse Betragtninger, der væsentlig have ledet mig til at forlade Contingentsystemet og at træde over til det System, som er foreslaaet i det Lovudkast, jeg har havt den Ære at forelægge. Jeg har den Overbeviisning, at, hvilke Vansteligheder der end kan være forbundet med Procentsystemet — at saadanne kunne være tilstede, skal jeg billig erkjende — saa ere disse dog ikke af den Betydning som de, der ere forbundne med Contingentsystemet, og det har ikke de Fristelser, som Contingent-

systemet har, og som utvivlsomt ville avle Misforøielse og store Stridigheder indenfor selve Communernes Grændser. Men Et skal jeg være enig med de ærede Herrer, der forsvare Contingentsystemet, i, og det er, at, om jeg end undgaaer den ene Fristelse, saa undgaaer jeg ikke den anden, nemlig den Fristelse, der er til at holde sine Indtægter tilbage og lade Indtægten flygte for Skatten; der er altsaa med Procentsystemet forbundet en Fare for Statskassen, som der ikke er med Contingentsystemet. Det var jo selvfølgelig af den Grund, at jeg havde tilladt mig at bringe § 6 i Forslag; men ogsaa denne seer jeg mig nødsaget til at maatte opgive, naar der ikke i hele Udvalget har været en eneste Stemme, der har villet støtte den, og der heller ikke fra Udvalgets Side er gjort noget Forsøg paa at uville den paa en flydigere Maade, end jeg med de Hjælpebidler, der stode til min Raadighed, har seet mig istand til. Den ærede Ordfører har sagt, at jeg paa en Maade ved denne § 6 igjen havde aabnet en Dagbør for Hartkornsbestatningen. Ja, det er fuldstændig rigtigt, og jeg skal sige, at det naturligviis var i Fornemmelsen af, at uden dette Controlmiddel, eller i alt Fald et andet, ligesaa virksomt, vilde Skatten let gjøre Fiiasco ligeoverfor Statskassen. Men jeg skal ved denne Leilighed fremhæve, at det var et af Fortrinene ved Loven af 21de Marts 1864, at den gennem Hartkornsbestatningen, som gik jevnfides med Indkomsskatten, havde en Regulator, et Mittel, hvorved man lokkede Indtægten frem, idet man kunde liquidere den Skat, man vilde have at betale, ved Hartkorns skatten. — Jeg kan derimod ikke erkjende Vægtten af de øvrige Grundringer, der fra de ærede Medlemmer af Udvalget, som holde paa Contingentsystemet, ere ansøgte imod Procentsystemet. Man har først sagt, at det var noget Nyt, som man ikke burde forsøge, men at man skulde blive staaende ved de Erfaringer, man havde. Ja, mine Herrer, dersom det var gode Erfaringer, man havde, saa vilde ogsaa jeg sige, at det var det Bedste at blive derved; men den store Fortjeneste har det statistiske Materiale, der nu, og først nu, foreligger i sin hele Overfluelighed, at man har seet dybere og klarere i de Vansteligheder, som man kun i Theorien